

Eğitim Bilimlerinde Yönetim ve Yöntemsel Unsurların İncelenmesi

Sebahat Bardakcı

MEB Eğitim Yöneticisi, duslena_2@hotmail.com, ORCID:0009-0008-8435-5971

Sinem Akgeyik Birgül

MEB Eğitim Yöneticisi, sinemakgeyik@gmail.com, ORCID:0009-0000-6227-8268

Özet

Eğitim bilimlerinde yönetim ve yöntemsel unsurların incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, sosyal bilimler disiplininde öne çıkan eğitim, eğitim bilimi, eğitim yönetimi ve çoklu disiplinler kavramları üzerinde durulmuştur. Disiplinlerin bilimselleşme sürecine katkı sağlayabilecek unsurlardan biri, diğer disiplinlerle olan etkileşimidir. Çalışma prensipleri gereği, disiplinlerin diğer disiplinlerle olan ilişkileri bazen bölünmekte, bazen birleşmekte, bazense kesişmektedir. Böylelikle, disiplinlerin sınırları da bazen kesişmekte ya da ayrılmaktadır. Eğitim bilimi başta olmak üzere disiplinlerin bu tür etkileşimleri farklı kavramsallaştırmaları da beraberinde getirmiştir. Eğitim yönetiminin dünya bağlamındaki öne çıkan tartışma konularının başında olgu-değer sorunsalı ve bilimin niteliği gelmektedir. Bu sorunsal, eğitim yönetimi biliminin yalnızca olgularla ilgilenmesi gerektiğini belirten mantıksal ampirikler ile değer eğitim yönetiminin bir parçası olduğunu belirten özellikle epistemiklerin eğitsel görüşünü benimseyenler arasında tartışılmaktadır. Eğitim yönetimi bilimleri kapsamında öne çıkan bu tartışma konusu, alanın bilgi üretim süreçlerinde nasıl bir yol izleyebileceğini ve dolayısıyla yöneme ve yönetime ilişkin tutumunu da etkileyebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilimi, Eğitim Yönetimi, Yönetim Unsurları, Yöntemsel Unsurlar

Examination of Management and Methodological Elements in Educational Sciences

Abstract

In this study, which aims to examine the management and methodological elements in educational sciences, the concepts of education, educational science, educational management and multiple disciplines, which are prominent in the discipline of social sciences, were focused on. One of the elements that can contribute to the scientific development process of disciplines is their interaction with other disciplines. According to the working principles, the relations of disciplines with other disciplines are sometimes divided, sometimes united, sometimes intersected. Thus, the boundaries of disciplines sometimes intersect or separate. Such interactions of disciplines, especially educational science, have brought with them different conceptualizations. One of the prominent topics of discussion of educational management in the world context is the problem of fact-value and the nature of science. This problematic is discussed between logical empiricists, who state that the science of educational management should deal only with facts, and those who adopt the educational view of epistemics, especially those who state that value is part of educational management. Dec. This topic of discussion, which stands out within the scope of educational management sciences,

can also affect how the field can follow a path in information production processes and, therefore, its attitude towards method and management.

Key Words: Educational Science, Educational Management, Management Elements, Methodological Elements

Giriş

Eğitim bilimi denince akla gelen en önemli çalışmaların başında Gulbenkian Komisyonu gelmektedir. Eğitim bilimi başta olmak üzere sosyal bilimler alanında farklı dallardan on bilimciyi bir araya getiren Gulbenkian Komisyonu, merkezi Lizbon'da bulunan Fundağao Calouste Gulbenkian tarafından kurulmuştur.

Gulbenkian Komisyonu (2003) tarafından hazırlanan rapora göre bir disiplinin kurumsallaşma sürecinde rol oynayan önemli unsurlardan birisi, özellikle sosyal geręekliđin incelenmesidir.

Sosyal geręekliđin söz konusu disiplinini içerik olarak en yakın diğer disiplinlerden ayıran sınırın tanımlanmasındaki çabadır. Bir başka ifade ile bir disiplin kendi özgün kimlik sınırları ile diğer disiplinlerden ayrılır.

Bir disiplin için sınırların oluşturulmasının avantajı, o disiplinindeki araştırmacıları kendileriyle daha çok gurur duymasını sağlamakta ve her araştırmacıyı alana dâhil etmeyi zorlaştırmaktadır (Rodgers & Rodgers, 2000).

Bilim disiplini açısından oluşturulan bu sınırlar ise diğer alanlardan ayrılan farklılıklar yoluyla ortaya çıkmaktadır. Geline nokta da eğitim yönetiminin sınırlarındaki bulanıklık devam etmektedir.

Takmak (2019), nitekim eğitim yönetiminin özgün bir kimlik geliştirememesinin nedenlerinden birini de alanın diğer alanlarla arasındaki sınırların bulanık olmasına dayandırmaktadır.

Alanda yaşanan kimlik bunalımından kaynaklı ontolojik, epistemolojik ve metodolojik sorunların dikkate alınmadığı çeşitli araştırmacılar tarafından belirtilmektedir (Özdemir, 2017; Şişman & Turan, 2004; Takmak, 2019; Turan ve diğerleri, 2016).

Ayrıca, alanın kendisine odaklanan ve alanın sınırlarının belirlenmesine yönelik çalışmalara daha çok ihtiyaç duyulduğu da dile getirilmektedir (Balcı, 2008; Özdemir, 2017). Bu çalışmanın ortaya çıkmasının nedenlerinden biri bizzat alanın kendisine odaklanan çalışma sayısının az olmasıdır.

Alanyazında, Türkiye bağlamında eğitim yönetiminin kendisine odaklanan çalışmaların alanın ontolojik boyutuna (Balcı, 2008; Baykara, 2019; Örucü & Şimşek, 2011; Özcan, 2014; Umur & Demirtaş, 2016), epistemolojik boyutuna (Ayyıldız, 2019; Özdemir 2018; Şahin & Cemaloğlu, 2019; Yalçın, 2015) ve metodolojik boyutuna (Demirhan, 2015; İsaogulları, 2016; İşçi, 2013; Karaca, 2018; Polat, 2010; Uysal, 2013) farklı yöntem ve tekniklerle odaklandığı görülmektedir.

EĞİTİM BİLİMLERİNDE YÖNETİM VE YÖNTEMSSEL UNSURLAR

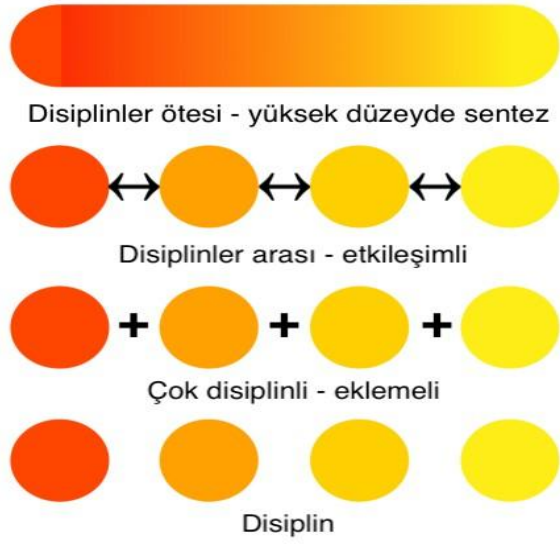
Eğitim Biliminde Disipliner Durum

Disiplinlerin bilimselleşme sürecine katkı sağlayabilecek unsurlardan biri, diğer disiplinlerle olan etkileşimidir (Bursalıoğlu, 2020). Çalışma prensipleri gereği, disiplinlerin diğer disiplinlerle olan ilişkileri bazen bölünmekte, bazen birleşmekte, bazense kesişmektedir. Böylelikle, disiplinlerin sınırları da bazen kesişmekte ya da ayrılmaktadır.

Eğitim bilimi başta olmak üzere disiplinlerin bu tür etkileşimleri farklı kavramsallaştırmaları da beraberinde getirmiştir (Klein, 1990). Bu kavramsallaştırmalardan bazıları, disiplinler arası (interdisciplinary), çok disiplinli (multidisciplinary), disiplinler ötesi (transdisciplinary) şeklinde sınıflandırılmıştır.

Aldertkamp'ın (2020) sunduğu görsel Şekil 1'de Türkçeye uyarlanarak sunulmuştur.

Şekil 1. Disiplin, Disiplinler Arası, Çok Disiplinli ve Disiplinler Ötesi Etkileşimleri

Şekil 1’de görüldüğü üzere ayrı ayrı disiplinlerin birbiri ile farklı şekilde etkileşimleri, disiplinler yaklaşımları farklılaştırmaktadır.

Çok disiplinli yaklaşımda, disiplinler kendi sınırlarını korurlar. Bu bakımdan, disiplinler arasında konu ve iş birliği açısından etkileşim azdır. Bu yaklaşımda, sonuca odaklanılır ve her bir disiplinin ayrı ayrı çalışması sonucunda çabalar birleştirilir.

Bu bakımdan, çok disiplinli yaklaşım, eklemeli (additive) olarak nitelendirilir (Van den Besselaar & Heimeriks 2001).

Disiplinler arası yaklaşımda, disiplinlerin sınırları diğerlerine açıktır. Her bir disiplinin konu alanları ve yöntemleri bir araya getirilerek ortak bir anlayış oluşturulmaya çalışılır. Bu bakımdan, disiplinler arası yaklaşım, etkileşimli (interactive) bir tür olarak görülmektedir (Stember, 1991).

Eğitimde Bilimselleşme ve Kurumsallaşma

Bhattacharjee (2012), eğitim bilimleri ile uğraşan kimselere, sosyal varlıkların yüksek değişkenliğini yansıtan ve bu tür bilimlerde var olan daha yüksek düzeydeki muğlaklık, belirsizlik

ve potansiyel hatalarla başa çıkma konusunda rahat hissetmelerini ve bu durumun farkında olmalarını önermektedir.

Bu öneri, eğitim bilimleri alanında “değer” konusunu gündeme taşımaktadır. Bilimlerin sınıflandırılmasında görüldüğü üzere, sosyal bilimler bu yönüyle doğa bilimlerinden ayrılmaktadır (Sandstrom, 2012).

Eğitim yönetiminin dünya bağlamındaki öne çıkan tartışma konularının başında olgu-değer sorunsalı ve bilimin niteliği gelmektedir. Bu sorunsal, eğitim yönetimi biliminin yalnızca olgularla ilgilenmesi gerektiğini belirten mantıksal ampirikler ile değerın eğitim yönetiminin bir parçası olduğunu belirten özellikle epistemiklerin eğitsel görüşünü benimseyenler arasında tartışılmaktadır (Özdemir, 2018c).

Eğitim yönetimi bilimleri kapsamında öne çıkan bu tartışma konusu, alanın bilgi üretim süreçlerinde nasıl bir yol izleyebileceğini ve dolayısıyla yöneme ve yönetime ilişkin tutumunu da etkileyebilmektedir.

Eğitim Biliminde Bilginin Doğruluğu

Eğitim bilimleri kapsamında epistemolojinin ele aldığı konulardan biri bilginin doğruluğu sorunsalıdır. Bir bilginin doğru ya da meşru olarak nitelendirilebilmesi için alanyazında bazı ölçütler ifade edilmektedir: Tutarlılık, uygunluk, apaçıklık, yararlılık ve tümel uzlaşım (Arslan, 2017).

Tutarlılık ölçütüne göre bir bilgi, başka bir bilgi ile çelişmemelidir, daha önce kabul edilmiş bilgilerle uyuma göstermelidir. Uygunluk, ise bir bilginin, bir olguya ya da nesneye karşılık gelmesi anlamına gelir. İfade edilen bilginin, gerçek ile tam anlamıyla örtüşmesidir (Arslan, 2017).

Yararlılık ilkesine göre, bir bilgi gündelik hayatta onu kullananların işine katkı sağlamalı ve hayatı kolaylaştırmalıdır. Pratik yaşamda, doğru bilginin fayda sağlaması beklenir (Arslan, 2017).

Apaçıklık ölçütüne göre ise bilginin hiçbir şekilde; bulanık ya da çelişki yaratmaması beklenir. Başka bir ifade ile bilginin açık ve seçik olması ile doğruluğundan kuşku duyulmaması gerekir (Arslan, 2017).

Tümel uzlaşımına göre bir bilgi içinde bulunduğu topluluk ya da çoğunluk tarafından kabul görmelidir. Başka bir deyişle, bilginin kabul görmesi için çoğunluğun düşünsel olarak o bilgiyi doğru olarak görmesi gerekmektedir (Arslan, 2017).

Her disiplinde olduğu gibi sosyal disiplinin eğitim bilimi alanında ve eğitim yönetimi kapsamında da kabul gören bilginin doğruluğu ölçütü, alanın bilgi üretimindeki sınırlarını da belirlemektedir.

Bu bakımdan, alanda bilginin doğruluğuna ilişkin görüşler, alanın kimliği hakkında da bilgi vermektedir. Sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalar kapsamında, alanda kabul gören bilginin ölçütlerine ilişkin değerlendirmeler yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Eğitim Biliminde Bilginin Katkıları

Eğitim bilimleri kapsamında ve diğer bilim disiplinleri bağlamında bilginin iki tarafı bulunmaktadır. İlk taraf, bilen ya da bilmeyi isteyen ve özne (süje) olarak ifade edilir. Diğer tarafta ise bilinen ya da bilinmesi istenen nesne ya da objedir (Arslan, 2017).

Başka bir ifade ile bilgiyi üreten ve bilgiyi alan arasındaki bir süreç ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan, bilmeyi isteyen öznenin, bilinmesini istenen nesne karşılığında ortaya bir şey koyması beklenir.

Bir disiplinde üretilen bilginin hem teori bağlamında kurama hem de uygulamaya katkı sağlaması beklenir. Eğitim yönetimi alanında üretilen bilginin alıcı problemi alanda tartışmaya açık bir konudur.

Eğitim bilimleri alanında bilginin bir alıcısının olmaması, teori ve uygulama arasındaki kopukluğu (Kısa ve diğerleri, 2020; Yılmaz, 2018) gündeme getirmektedir. Eğitim yönetimi alanındaki üretilen bilginin kuram ve uygulamaya ilişkin yansımaları, araştırmaya dahil edilmiştir.

Eğitim Biliminde Paradigma ve Ekoller

Paradigma kavramı, özellikle Kuhn (1982) ile kavramsallaşmaya başlamıştır. Kuhn'a göre (1982) her disiplin bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde bir paradigma benimsemekte ve bu paradigma üzerinden faaliyet göstermektedir. Bu bakış açısı, aslında disiplinlerin konu alanlarına nasıl yaklaştığı ile doğrudan ilgilidir.

Her disiplinde olduğu gibi eğitim yönetimi ve eğitim bilim dalında da yöntemsel açıdan başvurulan paradigma ve ekoller alanın bilgi üretimine yön vermektedir. Bu kapsamda c temel ekolden bahsedilmektedir (zdemir, 2018a): İşlevselcilik, sübjektivizm ve eleştirel yaklaşım.

1.İşlevselcilik, pozitivist paradigmayı merkeze almaktadır. Bilginin nesneliliğine dikkat çekmekle birlikte bilginin kademeli olarak birikeceğini savunmaktadır. Daha çok nicel yaklaşım benimsenir.

2.Subjektivizm, yorumsamacı paradigmayı merkeze almaktadır. znelliği savunmaktadır. Daha çok nitel yaklaşım benimsenir.

3.Eleştirel yaklaşım ise insanın zgrleşimini amaçlamaktadır. Bu nedenle ekonomik, kültürel ve politik bağlamda eleştirel bilgi üretimini ön plana almaktadır.

Eğitim bilimleri kapsamında özellikle yöntem üzerindeki etkisi büyük olan paradigma ve ekoller, araştırmanın bir parçası haline gelmiştir. Paradigma ve ekoller kapsamında, eğitim yönetiminin gelinen noktada nasıl bir paradigma benimsediğine yönelik bilgi edinilmesi amaçlanmıştır.

Eğitim bilimleri ve eğitim yönetimi çerçevesinde böylelikle benimsenen paradigmaların ve ekollerin alanın misyonuna ve kimliğine hizmet etme konusundaki görüşler sosyal disiplinlerde kabul görmekte ve değer atfetmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, eğitim bilimlerinde yönetim ve yöntemsel unsurların incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, eğitim yönetiminin bilimsel sınırları ve içerik bütünlüğü hakkında çıkarımlarda bulunmak mümkündür.

Eğitim yönetiminin bilimsel içerik bütünlüğü hakkında çıkarımlarda bulunmak amacıyla çalışma yürüten Şahin (2018) alandaki bilimsel kitapları/eserleri epistemolojik temelde ele almıştır.

Araştırma sonucunda, kitaplardaki ifadelerin geleneksel yönetim bilgi temeline dayandığı fakat eğitim yönetimi alanı için gerçeklikle bağdaşma, uygun ve güvenilir olma gibi boyutlarda kuşkuğun olduğu bulgusu dikkat çekmektedir. Çalışmanın önemi, alanda bilgi üretim sürecine katkısı yapması beklentisi üzerinedir.

Yılmaz (2018) Türkiye bağlamında eğitim yönetimi ve eğitim bilimi kapsamı içerisinde yürütölen çalışmaları farklı disiplinler bağlamında bilimsel metotlarla eleştirel bir bakış ile ele almıştır.

Alandaki çeşitli makale, tez, kitap bölümü ve farklı bilimsel çalışmaları inceleyen çalışma neticesinde, alanın pozitivismin etkisi altında nicel çalışmalara odaklandığı, kavramsal çerçevenin daha çok işletme yönetimi ve batıdaki yayınlardan beslendiğı, uygulama ile örtüşmeyen çalışmaların yürütöldüğü vurgulanmaktadır. Böylelikle alanda yürütölen çalışmalar doğrultusunda araştırma eğitim yönetiminin gelişimine bir ışık tutmaktadır.

Baykara (2019) çalışmasında Türkiye bağlamında eğitim yönetimi programlarını ontolojik çerçevede ele almıştır. Çalışma programların varoluş amacını bulanık görmekte birlikte ontolojik temelde yapısal, işlevsel, içeriksel ve kavramsal pek çok belirsizliğin bulunduğuna dikkat çekmektedir.

Bu olumsuz durumun nedenleri olarak politik, çevresel, stratejik ve niteliksel problemler ön plana çıkmaktadır. Üniversitelerdeki varlığına bir kanıt olan programların değerlendirilmesi, alanın ontolojik açıdan gelişmesi için önemli görölmektedir.

Ayyıldız ise (2019) alandaki akademisyenlerin epistemik inançlarını incelemiştir. Araştırma sonucunda, akademisyenlerin özgün epistemik inançlara sahip olduğı görölmektedir. Ayrıca akademisyenler alana ilişkin bilginin imkânı, doğruluğı, gerekçelendirilmesi ve sınırlarını değerlendirirlerdir. Çalışma, alanın epistemolojisine gelişim çerçevesinde katkı sunmaktadır.

Gümüş vd. (2020) bibliyometrik bir analiz kullandıkları çalışmalarında, Türkiye'deki eğitim yönetimi alanında üretilen uluslararası çalışmaları bilimsel haritalama kapsamında incelemiştirlerdir.

Araştırma sonuçları, eğitim yönetimi alanındaki Türk araştırmacıların ağırlıklı olarak Türkiye odaklı dergilerde yayın yapmasının yanı sıra son yıllarda uluslararası dergilerde yayınlanan makale sayısında da artış olduğunu göstermektedir.

Eğitimi yönetimi odaklı yayınlanan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun (%93) ampirik çalışmalardan oluşması ve bunun yanında kuramsal olarak nitelendirilen derleme çalışmaların sayıca az olması dikkat çekmektedir.

Söz konusu çalışmalarda en sık kullanılan anahtar kelimeler ise, eğitim kurumu, okul yönetimi, öğretmenler, müdür, bağlılık, memnuniyet, okul liderliği, performans, başarı ve işyeri olmuştur.

Uslu Çetin (2022), doktora çalışmasında eğitim yönetimi alanında üretilen ve tüketilen kavramları, ontolojik ve epistemolojik temeller çerçevesinde ele almıştır. Araştırma sonucuna göre, eğitim yönetimi alanına özgü bir kavram haritasının olmadığı ve eğitim yönetimindeki kavramların diğer disiplinlerden alındığı sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim yönetimi ve eğitim bilimi alanının kendine yönelik çalışmalar genel olarak bu araştırma kapsamında belirlenen ontolojik, epistemolojik ve metodolojik konulara odaklanmaktadır.

Eğitim yönetimi ve eğitim bilimi kapsamındaki araştırmalar genel olarak değerlendirildiğinde, alanda çalışılan konuların zamanla farklılık gösterdiği fakat veri toplama tekniklerinin benzer olduğu açıktır.

Örneğin; Özdemir'in (2011) çalışmasında vurguladığı toplam kalite yönetimi, stratejik yönetim gibi konular son yıllardaki çalışmalarda popüler konular arasında görülmemektedir. Konu seçiminde, her döneme göre popüler konuların farklılaştığı görülmektedir.

Eğitim yönetimin konu bağlamında dinamik bir yapıya sahip olduğunu bu durum göstermektedir. Öte yandan, eğitim yönetiminde Türkiye bağlamında nicel paradigmanın hakimiyetini sürdürdüğü açıktır.

Kaynakça

Akçamete, G. (2006). Eğitim bilimleri bakış açısıyla eğitim fakülteleri ve topluma hizmet işlevi çalıştayı. İçinde F. Ç. Dinçer (Ed.). Sosyal bilimlerde nitel araştırmalar ve eylem araştırmaları: yaklaşımlar, yeni arayışlar ve uygulamalar, 1-20. Pegem Akademi Yayınları.

Ahonen, S. M., & Liikanen, E. (2009). Development and challenges of a new academic discipline, radiography science. *European Journal of Radiography*, 1(3), 81-84.

Barzilai-Nahon, K. (2009). Gatekeeping: A critical review. *Annual Review of Information Science and Technology*, 43(1), 1-79.

Becher, T., & Trowler, P. (2001). *Academic tribes and territories* (2nd ed). Open University Press.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları.

Callahan, R. E. (1962). *Education and the cult of efficiency*. University of Chicago Press.

Campbell, R. F. (1972). Educational Administration—A Twenty-Five Year Perspective. *Educational Administration Quarterly*, 8(2), 1-15.

Choi, B. C. K., & Pak, A. W. P. (2006). Multidisciplinarity, interdisciplinarity and transdisciplinarity in health research, services, education and policy: 1. Definitions, objectives, and evidence of effectiveness. *Clinical & Investigative Medicine*, 29(6), 351–364.

Dikeçligil, B. (2010). Bilimsel paradigmaların oluşumunda ve dönüşümünde sosyolojik bağlam. *Toplum Bilimleri*, 4(7), 53-61.

Eacott, S. (2017). A social epistemology for educational administration and leadership. *Journal of Educational Administration and History*, 49(3), 196-214.

Fearon, J. D (1999). What is identity (as we now use the word). Unpublished manuscript, Stanford University.

Grünberg T., & Grünberg D. (2013). *Bilim felsefesi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.

Gulbenkian Komisyonu. (2003). Sosyal bilimleri açın: Sosyal bilimlerin yeniden yapılanması üzerine rapor (Çev. Şirin Tekeli) (3. Basım). Metis Yayınları.

Hyung, P. S. (2001). Epistemological underpinnings of theory developments in educational administration. *Australian Journal of Education*, 45(3), 237-248.

İşçi, S. (2013). Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Jupp, V. (2006). *The Sage dictionary of social research methods*. Sage.

Longhurst, R. (2010) Semi-structured interviews and focus groups. In: Clifford N. J. & Valentine G. (Eds.). *Key Methods in Geography*. (p. 103–116). Sage.

Maxcy, S. J. (2001). Educational leadership and management of knowing: The aesthetics of coherentism. *Journal of Educational Administration*, 39(6), 573-588.

McCain, K. (2015). Explanation and the nature of scientific knowledge. *Science & Education*, 24(7-8), 827-854.

Oplatka, I., & Nupar, I. (2014). The intellectual identity of educational administration: Views of Israeli academics. *International Journal of Educational Management*, 28(5), 546559.

Özdemir, Y., & Buyruk, H. (2019). İlgâ edilmiş bir disiplinin özgün bilimsel üretimi: Türkiye’de eğitim ekonomisi ve planlaması disiplininde yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Eğitim Bilim Toplum*, 17(65), 113-146.

Rodgers, R., & Rodgers, N. (2000). Defining the boundaries of public administration: Undisciplined mongrels versus disciplined purists. *Public Administration Review*, 60(5), 435-445.

Rollin, B. E. (2006). *Science and Ethics*. Cambridge University Press.

Şahin, F. (2018). Eğitim yönetiminin bilimsel sınırları: alan kitapları bağlamında epistemolojik bir karşılaştırma (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Şişman, M., & Turan, S. (2004). Eğitim yönetiminin gelişimi. İçinde: Y. Özden (Ed), Eğitim ve okul yöneticiliği el kitabı (pp. 99-146). Pegem Akademi.

Turan, S. (2004). Modernite ve postmodernite arasında bir insan bilimi olarak eğitim yönetimi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 1-8.

Wallerstein, I. (2003). Anthropology, sociology, and other dubious disciplines. Current Anthropology, 44(4), 453-465.

Yılmaz, K. (2018). Türkiye'deki eğitim yönetimi alanı ile ilgili çalışmalara eleştirel bir bakış. Journal of Human Sciences, 15(1), 123-154.

Yalçın, M. (2015). Batı kaynaklı bilginin Türk akademisindeki rolü: Eğitim yönetimi alanının değerlendirilmesi (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.